

KIERTOKIRJEKOKOELMA

1987

Nro 18

Nro 18
Kiertokirje
teletoimintalaista

Säädöskokoelmassa on julkaistu seuraava laki (183/87):

Teletoimintalaki

Annettu Helsingissä 20 päivänä helmikuuta 1987

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Teletoiminnassa on noudatettava, mitä tässä laissa säädetään. Televerkon osana olevien radiolaitteiden hallussapidosta ja käytöstä on lisäksi voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty.

Valtion viraston tai laitoksen oikeudesta harjoittaa teletoimintaa omaa tarvettaan varten säädetään asetuksella.

Tämä laki ei koske:

1) teletoiminnan harjoittamista omaa tarvetta varten asianomaisen hallinnassa olevalla yhtenäisellä alueella;

2) radiolaitteiden käyttöä yleisradiolähetystoimintaan tahi muuhun kuin yleiseen teletoimintaan, ellei niiden avulla ole muodostettu kiinteää yhteyttä;

3) puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen teletoimintaa; eikä

4) merkitykseltään vähäistä teletoimintaa sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa on säädetty, sovelletaan 20 §:n säännöksiä momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuun toimintaan. Lain 20 §:ää sovelletaan myös kohdassa 3 tarkoitettua teletoimintaa varten olevien verkkojen ja yleisen televerkoston välisiin liitännöihin sekä jos kohdassa 3 tarkoitettu teletoiminta aiheuttaa häiriötä yleisessä televerkostossa.

2 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *teletoiminnalla* televerkkojen rakentamista ja ylläpitoa sekä teleliikenteen hoitoa niissä;

2) *televerkolla* siirtojohtojen sekä muiden telelaitteiden ja -rakenteiden muodostamaa kokonaisuutta, jossa voidaan sähkömagneettisten aaltojen avulla välittää puheluja ja muita viestejä;

3) *yleisellä teletoiminnalla* teletoimintaa, jossa televerkon käyttäjiä ei ole rajoitettu;

4) *telelaitoksella* posti- ja telelaitosta sekä selaista muuta yleisen teletoiminnan harjoittajaa, jonka velvollisuutena on hoitaa toimialueellaan

teletoimintaa osana valtakunnan yleistä televerkostoa;

5) *telepäätelaitteella* televerkon liittymään kytkettävää laitetta tai sen osaa, joka mahdollistaa televiestinnän; sekä

6) *televiestinnällä* viestin välittämistä telepäätelaitteiden välillä televerkossa.

2 luku

Teletoiminnan harjoittaminen

3 §

Televerkot

Yleistä teletoimintaa varten on televerkoista koostuva yleinen televerkosto. Tätä verkostoa on ylläpidettävä ja kehitettävä siten, että televiestinnän tarpeet tyydytetään maan kaikissa osissa taloudellisesti ja teknisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Yleisen televerkoston lisäksi voi olla erityisiä käyttäjäryhmiä palvelevia erillisverkkoja.

4 §

Yleinen teletoiminta

Yleistä teletoimintaa harjoittavat:

- 1) posti- ja telelaitos; ja
- 2) sellaiset suomalaiset yhteisöt, joille valtioneuvosto on myöntänyt siihen toimiluvan.

5 §

Teletoiminta erillisverkossa

Liikenneministeriö voi myöntää Suomen kansalaiselle taikka suomalaiselle yhteisölle, laitokselle tai säätiölle luvan muun kuin yleisen teletoiminnan harjoittamiseen erillisverkossa. Luvan myöntämisessä on otettava huomioon kyseisen teletoiminnan vaikutus yleisen teletoiminnan harjoittamiseen.

6 §

Poikkeukset luvanvaraisuudesta

Oy Yleisradio Ab ei tarvitse toimilupaa kotimaiselle ohjelmansiirtoverkolleen.

Toimilupaa ei tarvita yksinomaan ohjelmien lähetyks- ja jakelutoimintaan tarkoitettujen paikallisten verkkojen rakentamiseen ja ylläpitoon.

7 §

Toimiluvan ehdot

Telelaitokselle myönnetään 4 §:n 2 kohdassa tarkoitettu toimilupa toistaiseksi. Muuhun teletoimintaan lupa myönnetään määräajaksi, enintään 15 vuodeksi.

Telelaitokselle myönnettävässä toimiluvassa määritellään telelaitoksen *toimialue* sekä ne siirtoyhteydet, joilla teletoimintaa ja yhdysliikennettä toisen telelaitoksen kanssa saadaan harjoittaa.

Toimiluvassa asetettuja määräyksiä ja ehtoja voidaan muuttaa luvanhaltijan suostumuksella ja muutoinkin, milloin siihen on 3 §:n 1 momentissa mainittujen tavoitteiden kannalta erityinen peruste.

8 §

Telelaitoksen yleiset velvollisuudet

Telelaitoksen on ylläpidettävä ja kehitettävä teletoimintaa toimialueellaan ja osana koko maan televerkostoa 3 §:n 1 momentin mukaisesti. Telelaitoksen on osaltaan huolehdittava siitä, että käyttäjillä on olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin riittävät, varmat ja turvalliset televiestintämahdollisuudet.

Telelaitos on velvollinen osaltaan huolehtimaan televerkkonsa yhteenliittämisestä toisen telelaitoksen televerkkoon siten, että verkkoja voidaan käyttää liikenteeseen yleisessä televerkostossa.

9 §

Telelaitosten tehtävät

Telelaitoksen, jolle on myönnetty 4 §:n 2 kohdassa tarkoitettu toimilupa, tulee toimialueellaan ja toimiluvassa mainituilla siirtoyhteyksillään:

1) rakentaa ja ylläpitää johtoverkkoa ja paikalliskeskuksia, antaa näistä muodostuvasta televerkosta käyttäjille liittymiä sekä hoitaa mainitussa verkossa teleliikennettä; ja

2) huolehtia osaltaan yhdysliikenteestä muiden telelaitosten kanssa sekä osallistua muutoinkin yleisten televerkkojen rakentamiseen ja ylläpitoon.

Posti- ja telelaitoksen tulee huolehtia 1 momentissa mainituista telelaitoksen tehtävistä muualla kuin toimiluvan alaisten telelaitosten toimialueella.

Posti- ja telelaitoksen asiana on lisäksi koko maassa:

1) rakentaa ja ylläpitää kaukojohtoverkkoa ja kaukokeskuksia samoin kuin muita erityisten valtakunnallisten televerkkojen välittömästi kauko-yhteyksiin liittyviä keskuksia sekä hoitaa niiden avulla teleliikennettä yhteistyössä toimiluvan alaisten telelaitosten kanssa;

2) rakentaa ja ylläpitää Suomen ja ulkomaiden välistä televerkkoa; sekä

3) harjoittaa muuta teletoittoa liikenneministeriön määräämissä puitteissa.

10 §

Käyttäjän oikeudet ja velvollisuudet

Jokaisella on oikeus liittyä yleisiin televerkkoihin ja vuokrata niistä verkon välityskyvyn sallimissa rajoissa kiinteitä yhteyksiä sekä käyttää niitä televiestintään joko omaan tarkoitukseensa tai edelleen käytettäväksi tarjoamalla. Käyttäjän muille tarjoama edelleenkäyttö ei kuitenkaan saa haitata yleisen teletoitinnan hoitamista. Käyttäjä voi liittyä telelaitoksen johtoverkon välityksellä paikalliskeskukseen tai, milloin se ei ole mahdollista, 9 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun erityisen valtakunnallisen televerkon keskukseen.

Liikenneministeriö vahvistaa teleliittymien toimitusehtojen yleiset perusteet.

Yleisessä televerkossa saa käyttää vain verkoonliittämismominaisuuksiltaan hyväksytyjä (*tyyppihyväksyntä*) ja toimintakunnossa olevia telepäätelaitteita. Tyyppihyväksynnästä säädetään 21 §:ssä.

Telelaitoksella on oikeus sulkea liittymä, jos liittymän haltija laiminlyö asianomaiselle tai muulle telelaitokselle liittymästä tulevien maksujen suorittamisen taikka rikkoo 2 momentissa tarkoitettuja toimitusehtoja tai mitä 3 momentissa on säädetty.

3 luku

Telekaapeliin sijoittaminen

11 §

Oikeus telekaapeliin sijoittamiseen

Oikeudesta sijoittaa telekaapeli toisen maalle yhdyskunnan tai kiinteistön tarpeita varten on säädetty erikseen. Tämän lisäksi oikeus telekaapeliin sijoittamiseen voidaan perustaa telelaitoksen telekaapeliin rakentamista varten laatimaan reittisuunnitelmaan siten kuin jäljempänä tässä luvussa säädetään.

12 §

Reittisuunnitelman laatiminen

Edellä 11 §:ssä tarkoitetussa reittisuunnitelmassa on otettava huomioon voimassa oleva kaavoitus ja mahdollisuuksien mukaan myös muut alueiden käyttöä koskevat suunnitelmat. Telekaapelit on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava käyttäen yleisistä teistä annetussa laissa (243/54) tarkoitettuja tialueita ja kaavoitusalueiden jakolaissa (101/60) tarkoitettuja yleisiä alueita. Suunnitelma on laadittava siten, ettei telekaapeliin rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheudu haittaa tai vahinkoa, joka on kohtuullisin kustannuksin vältettävissä.

13 §

Tiedottaminen ja kuuleminen

Telelaitoksen on saatettava reittisuunnitelma tiedoksi asianomaisessa kunnassa noudattaen, mitä julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/25) on säädetty.

Telelaitoksen on lisäksi julkaistava reittisuunnitelmaa koskeva ilmoitus paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja lähetettävä suunnitelma tiedoksi asianomaisille kiinteistönomistajille ja muille, joiden etua tai oikeutta suunnitelma koskee ja joiden osoitteet ovat tiedossa. Ilmoituksessa on mainittava ne kiinteistöt, joita suunnitelma koskee.

Reittisuunnitelmasta on myös hankittava lausunto asianomaisilta viranomaisilta.

14 §

Muistutus

Kiinteistön omistajalla ja muulla, jonka etua tai oikeutta suunnitelma koskee, on oikeus tehdä kunnan rakennuslautakunnalle muistutus 30 päivän kuluessa suunnitelman 13 §:n 1 momentin mukaisesta julkipanosta. Julkipanossa ja 13 §:n 2 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on mainittava tämä oikeus muistutuksen tekoon ja päivä, jona muistutus on viimeistään tehtävä.

Jos muistutus on tehty eikä siitä mahdollisesti aiheutuvista toimenpiteistä voida sopia telelaitoksen ja muistutuksen tekijän kesken, sijoittamista koskevan erimielisyyden ratkaisee rakennuslautakunta.

Rakennuslautakunta voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Jos päätöksestä on valitettu, valitusviranomaisen voi kuitenkin kieltää

päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

15 §

Rakentamisoikeus

Telelaitoksella on oikeus 14 §:n mukaan täytäntöönpanokelpoisen reittisuunnitelman nojalla ryhtyä telekaapelireitillä tarvittavien telekaapeliin sekä niihin liittyvien laitteiden, vähäisten rakennelmien ja pylvaiden sijoittamisen vaatimiin rakentamistöihin.

Suunnitelman mukaiselta reitiltä voidaan tällöin kaataa puut ja muut kasvit, joiden poistaminen on rakentamisen ja kunnossapidon vuoksi välttämätöntä, sekä kiinnittää rakennuksiin ja rakennelmiin tarpeellisia laitteita. Telelaitoksen on kunnostettava alue työn suorittamisen jälkeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa töissä ja siinä mainittujen laitteiden kunnossapitotöissä sekä reitin suunnitteluun liittyvissä maastotutkimuksissa on telelaitoksen palveluksessa olevalla oikeus liikkua yksityisellä alueella ja asettaa maastoon tarpeellisia merkkejä.

16 §

Korvaukset

Telelaitoksella on oikeus käyttää korvauksetta 12 §:ssä tarkoitettuja ticaluceita ja yleisiä alueita telekaapeliin reitiksi. Telelaitoksen on kunnostettava alue työn suorittamisen jälkeen.

Muiden kuin 1 momentissa mainittujen alueiden osalta kiinteistön omistajalla ja haltijalla on oikeus saada täysi korvaus haitasta ja vahingosta, joka on aiheutunut 15 §:ssä tarkoitettua toimenpiteestä. Korvausvaatimus on tehtävä telelaitokselle vuoden kuluessa haitan tai vahingon syntymisestä.

Jos korvauksesta ei sovita, kysymys oikeudesta korvaukseen ratkaistaan ja korvaus määrätään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia (603/77) noudattaen toimituksessa, jota haetaan asianomaiselta maanmittauskonttorilta.

17 §

Laajemmat oikeudet

Milloin telekaapeliin rakentamiseksi ja kunnossapidämiseksi tarvitaan laajempia oikeuksia toisen omaisuuteen kuin 15 §:ssä on säädetty, on

noudatettava kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia.

4 luku

Teletoitinnan ohjaus ja valvonta

18 §

Yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta

Teletoitinnan yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluu liikenneministeriölle. Ministeriön tehtävänä on myös valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

19 §

Teletoitinnan neuvottelukunta

Liikenneministeriön alaisena asiantuntijaelimenä teletoitinnan yleistä suunnittelua, hoitoa ja kehittämistä sekä telelaitosten yhteistoimintaa koskeissa asioissa on teletoitinnan neuvottelukunta.

Neuvottelukunnassa, jonka valtioneuvosto asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan, tulee olla liikenneministeriön, valtion teletoitimen, toimiluvan alaisten telelaitosten, telealan tutkimuksen, telelaitteita valmistavan teollisuuden ja televiestinnän käyttäjien edustus.

Tarkemmat säännökset neuvottelukunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja toiminnasta annetaan asetuksella.

20 §

Tekniset määräykset

Liikenneministeriö vahvistaa saatuaan teletoitinnan neuvottelukunnan lausunnon yleisiä televerkoja sekä telepäätelaitteita ja muita telelaitteita koskevat tekniset määräykset.

21 §

Teletarkastus

Teletarkastusviranomaisena toimii liikenneministeriö, joka antaa 10 §:n 3 momentissa tarkoitettua tyyppihyvaksynnän ja suorittaa teletoitimen teknisiä tarkastuksia.

Liikenneministeriö voi antaa tyyppihyvaksynnän muun viranomaisen tai julkisoikeudellisen yhteisön tehtäväksi. Ministeriö voi 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamisessa käyttää

apunaan viranomaisia ja julkisoikeudellisia yhteisöjä.

Teletarkastustehtäviin liittyvien mittausten ja tarkastusten suorittamisessa liikenneministeriö ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ministeriön hyväksymässä laajuudessa asianomainen muu viranomainen tai julkisoikeudellinen yhteisö voi käyttää apunaan telelaitoksia ja telealan tutkimuslaitoksia.

22 §

Telemaksujen vahvistaminen

Liikenneministeriö vahvistaa toimiluvan alaisen telelaitosten perimien telemaksujen samoin kuin telelaitosten välisten telemaksujen yleiset perusteet.

Posti- ja telelaitoksen perimistä telemaksuista on säädetty erikseen.

23 §

Tiedonsaantioikeus

Liikenneministeriöllä on oikeus saada telelaitoksilta tässä luvussa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi tarpeellisia tietoja.

5 luku

Pakkokeinot, seuraamukset ja muutoksenhaku

24 §

Pakkokeinot

Jos joku rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, liikenneministeriö voi velvoittaa hänet korjaamaan virheen- sä tai laiminlyöntinsä.

Liikenneministeriö voi asettaa 1 momentissa tarkoitettua päätöksensä tehosteeksi uhkasakon taikka uhan, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan tai että ministeriö teettää tekemättä jätetyn toimenpiteen asianomaisen kustannuksella.

Teettämällä suoritetun toimenpiteen kustannukset maksetaan etukäteen valtion varoista ja peritään laiminlyöjältä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annettussa laissa (367/61) on säädetty.

25 §

Toimiluvan peruuttaminen

Jollei 4 tai 5 §:ssä tarkoitetun toimiluvan haltija noudata tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, valtioneuvosto voi, milloin luvanhaltija ei kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa määräajassa oikaise menettelyään, peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan.

26 §

Rangaistussäännös

Joka harjoittaa teletoimintaa:

1) ilman tämän lain mukaan tarvittavaa toimilupaa;

2) vastoin tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä; tai

3) vastoin toimiluvassa asetettuja ehtoja; on tuomittava, jollei teosta ole muussa laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta teletoiminnan harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

27 §

Muutoksenhaku

Joka on tyytymätön edellä 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun telealan muun viranomaisen tai julkisyhteisön tyyppihyväksyntää koskevaan päätökseen saa kirjallisesti vaatia siihen oikaisua liikenneministeriöltä. Oikaisuvaatimus on annettava liikenneministeriölle kuudenkymmenen päivän kuluessa tiedoksisaanista. Päätökseen, johon saadaan hakea oikaisua, on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

Valtioneuvoston ja liikenneministeriön päätökseen saadaan hakea muutosta noudattaen, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty. Valtioneuvosto ja liikenneministeriö voivat päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

Liikenneministeriön 24 §:n 2 momentin nojalla antamaan uhkasakon asettamista koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Kunnan rakennuslautakunnan 14 §:n 2 momentin nojalla tekemään päätökseen voidaan hakea muutosta siten kuin muutoksenhausta ra-

kennuslautakunnan päätökseen on säädetty rakennuslaissa (370/58).

6 luku

Erinäiset säännökset

28 §

Virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten täytäntöönpanemiseksi.

29 §

Vaitiolovelvollisuus

Telelaitoksen palveluksessa oleva tai ollut ei saa luvattomasti ilmaista, mitä hän on tehtäväsään saanut tietää teletoiminnassa välitetyn tiedon sisällöstä. Vaitiolovelvollisuus koskee myös televiestinnän osapuolten henkilöllisyyttä ja tietoja, jotka mahdollistavat osapuolten tunnistamisen. Sille, joka on velvollinen maksamaan telelaskun, voidaan edellä sanotun estämättä kuitenkin antaa laskun määrääytymiseen liittyvät tunnistamistiedot.

Poliisilla on 1 momentissa säädetyn vaitiolovelvollisuuden estämättä oikeus saada rikoslain 24 luvun 3 a §:ssä mainitun rikoksen selvittämiseksi tarpeellisia tunnistamistietoja.

30 §

Toimenpiteet teletoiminnan lopettamisen johdosta

Jos telelaitoksen toimilupa peruutetaan tai telelaitos muuten lopettaa toimintansa, valtioneuvoston on päätettävä niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä teletoiminnan ylläpitämiseksi.

Jollei teletoiminnan hoitamiseksi tarvittavien televerkkojen ja laitteiden siirtämisestä toiselle telelaitokselle sovita, valtioneuvosto voi päättää siirrosta korvausta vastaan. Korvauksen perusteiden ja määräämisen suhteen on noudatettava, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa on säädetty lunastuskorvauksesta.

31 §

Telekaapeleita vaarantava työ

Ennen telekaapeleita vaarantavaan työhön ryhtymistä on työn suorittajan vaurioiden välttämiseksi

selvitettävä työalueella mahdollisesti olevien telekaapelien sijainti. Telelaitosten tulee antaa maksutta tietoja telekaapelien sijainnista.

32 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

7 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

33 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1987.

Ennen tämän lain voimaantumista voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

34 §

Kumottavat säännökset

Tällä lailla kumotaan:

1) lennätinlaitteista 23 päivänä joulukuuta 1919 annettu laki;

2) 23 päivänä joulukuuta 1886 annettu julistus niistä ehdoista, joilla telefooniohjoja saadaan maahan asettaa ja käyttää; sekä

3) posti- ja telelaitoksesta 23 päivänä tammikuuta 1981 annetun lain (61/81) 1 §:n 2 kohta.

35 §

Voimassa olevat toimiluvat

Edellä 34 §:ssä mainittujen säädösten nojalla annetut toimiluvat ovat edelleen voimassa niissä mainitun määräajan. Toimiluvan haltijan on kuitenkin noudatettava tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Tämän lain mukainen toimilupa voidaan myöntää aikaisemmasta toimiluvasta huolimatta, jolloin aikaisempi toimilupa katsotaan vastaavilta osin peruuntu-neeksi.

36 §

Aikaisemmat tyyppihyväksynät

Ennen tämän lain voimaantumista telelaitosten tyyppihyväksymien telepäätelaitteiden tyyppihyväksyntä pysyy edelleen voimassa.

37 §

Korvaussäännös

Jollei tässä laissa tarkoitettua lupaa myönnetä, on sillä, joka tämän lain voimaan tullessa on

harjoittanut teletoimintaa ilman toimilupaa, oikeus saada valtiolta täysi korvaus vahingosta, joka aiheutuu siitä, ettei kyseisiä laitteistoja enää voida käyttää teletoimintaan eikä muutoinkaan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla.

Helsingissä 5 päivänä maaliskuuta 1987

Pääjohtaja **Pekka Tarjanne**

Hallintoynjohtaja *Lauri Kuusisto*